

2014/2.DÖNEM
SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVLARI
HUKUK

28 Haziran 2014-Cumartesi 17:00-18:30

Soru-1

Hukuk devletinin tanımını yaparak genel şartlarını açıklayınız.

Cevap 1 Faaliyetlerinde hukuk kurallarına bağlı olan, vatandaşlarına hukuk güvenliği sağlayan, yönetimde keyfilğin egemen olmamasını sağlayan ve kendisini hukukla sınırlayan devlet

demektir. Bir hukuk devletinde hukuka uymak sadece vatandaşlar için değil, devlet için de zorunludur. Anayasa Mahkemesi de hukuk devletinin tanımını birden fazla şekilde yapmıştır. Bunlardan birisi de, “yönetilenlere en güçlü, en etkin ve en kapsamlı biçimde hukuksal güvencenin sağlanması, tüm devlet organlarının eylem ve işlemlerinin hukuka uygun olması”dır.

Hukuk devletinin genel Şartları Şunlardır:

Devletin faaliyetlerinde hukuk kurallarıyla bağlı olması,
Hukuk önünde eşitlik ve devletin tarafsızlığı,
Temel hakların güvence altına alınması,
Devletin yargısal denetimi, hakim ve yargı bağımsızlığı,
Yeterli ve sağlıklı işleyen hak arama yolları,

Soru-2

Sebepsiz zenginleşme kavramını tanımlayarak unsurları ve hükümlerini açıklayınız.

Cevap 2:

- **Tanımı:** Bir kişinin malvarlığında, haklı bir neden olmaksızın, bir diğer kişinin malvarlığı aleyhine meydana gelen zenginleşme (çoğalma) durumudur.
- **Unsurları:** Sebepsiz zenginleşme dolayısıyla bir borcun doğabilmesi için dört unsurun varlığı gerekir:
 1. **Zenginleşme;** Sebepsiz zenginleşme davasının açılabilmesi için bir kimsenin malvarlığında bir çoğalmanın meydana gelmesi gerekir.
 2. **Fakirleşme;** Bir kimsenin malvarlığında haklı bir neden olmaksızın meydana gelen zenginleşme bir diğerinin malvarlığı aleyhine gerçekleşmiş olmalıdır.
 3. **Nedensellik Bağı;** Zenginleşme ile fakirleşme arasındaki nedensellik bağıdır. Yani; bir kimsenin malvarlığındaki fakirleşme, bir diğer kişinin malvarlığındaki zenginleşmeden kaynaklanmalıdır.

4. **Haklı bir sebebin bulunmaması;** Sebepsiz zenginleşmenin söz konusu olabilmesi için zenginleşmenin haklı bir sebebe dayanmaması gerekir. Zenginleşme aşağıdaki durumlarda haklı bir sebebe dayanmaz:

- Hukuki sebep geçerli değilse
- Hukuki sebep gerçekleşmemişse
- Hukuki sebep ortadan kalkmışsa
- Borç olmayan bir şey ödenmişse

Hükmü: Sebepsiz zenginleşmede fakirleşen taraf verdiğini geri istemeye hakkı olduğunu öğrendiği tarihten itibaren **1 yıl** ve her halde bu hakkın doğduğu tarihten itibaren **10 yıl** içinde sebepsiz zenginleşme davası açabilir. 1 ve 10 yıllık süreler zamanaşımı süreleridir.

Aktif Akademi Eğitim Merkezi Hukuk Kitabı 185. Sayfa

Soru-3

Marka nedir? Türleri, tescili ve korunması hakkında bilgi veriniz.

Cevap -3:

MARKA

Marka, bir işletmenin mal veya hizmetlerini, diğer işletmelerin mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlayan işarettir.

Marka Türleri

Markalar işaretledikleri şey bakımından,

1. Mal markası
2. Hizmet markası şeklinde ikiye ayrılır.

Markalar, sahipleri ve işlevleri bakımından;

1. Ferdî marka,
2. Ortak marka
3. Garanti markası şeklinde üçe ayrılır.

Marka Olarak Tescil Edilme Koşulları

Ayırt Edicilik

Ayırt edicilik, bir işaretin marka olarak tescil edilebilmesi için aranan en önemli koşuldur. Marka olacak işaret bir işletmenin mal veya hizmetlerini bir başka işletmenin mal veya hizmetlerinden ayırt etmeye yaramalıdır. Bu nedenle markanın esas unsuru ayırt edici, özgün, belirgin ve fark edilebilir nitelikte olmalıdır.

Şekli Elverişlilik

Çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işaretin marka olarak tescil edilmeye şekli anlamda elverişlidir. Yapılan sayım sınırlayıcı olmayıp örnekleme niteliğindedir. Sözcükler marka olarak tescil ettirilebilir. Örneğin, Ülker ve Sabancı gibi.

Aktif Akademi Eğitim Merkezi Hukuk Kitabı 222 Sayfa

Soru -4

Ücreti ve asgari ücreti tanımlayarak hukuki bakımdan ücret şekillerini açıklayınız.

Cevap -4:

Ücret, işverenin iş sözleşmesinden doğan en temel borcudur. İşçiye çalışması karşılığında ücret ödenmesi esastır.

Asgari ücret: Asgari ücret, işçilere bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve İşçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım, kültür vb. gereksinimlerini günün fiyatları üzerinden en az düzeyde karşılamaya yetecek ücrettir. 1 aylık ihtiyaçlara cevaben kabul edilebilecek en düşük alım gücü gereksinimlerin toplam tutarına verilen yasal olarak verilmesi gereken en alt sınırdaki ücret tutarıdır. Asgari Ücret Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile belirlenir.

Hukuki Bakımdan Ücret Şekilleri

a) Zamana Göre Ücret: Ücretin çalışma süresinin uzunluğuna göre hesaplanması halinde zamana göre ücret ortaya çıkar. Bu ücret şeklinde önemli olan, zaman ölçüsü karşılığında belirli bir paranın ödenmesidir.

b) Akort Ücret: Yapılan işin sonucuna göre hesaplanan ücrete “akort ücret denir” Akort ücret, büyüklük, parça sayısı, ağırlık ve uzunluk gibi birimlere göre saptanır ve belirli bir çalışma dönemine düşen ücret, her birim için saptanan ücretin birim sayısı toplamı ile çarpılması sonucu bulunur.

c) Götürü Ücret: Birim saptamanın veya seri üretimin mümkün olmadığı, devamlılık göstermeyen, bir süre sonra biten işlerin sonucuna göre ücretin kararlaştırılmasıdır.

d) Yüzdeye Göre Ücret: İş Kanununa göre Otel, lokanta, eğlence yerleri ve benzeri yerler ile içki verilen ve hemen orada yenilip içilmesi için çeşitli yiyecek satan yerlerden "yüzde" usulünün uygulandığı müesseselerde işveren tarafından servis karşılığı veya başka isimlerle müşterilerin hesap pusulalarına "yüzde" eklenerek veya ayrı şekillerde alınan paralarla kendi isteği ile müşteri tarafından işverene bırakılan yahut da onun kontrolü altında bir araya toplanan paraları işveren işyerinde çalışan tüm işçilere eksiksiz olarak ödemek zorundadır. İşveren veya işveren vekili yukarıdaki fıkra da sözü edilen paraların kendisi tarafından alındığında eksiksiz olarak işçilere dağıtıldığını belgelemekle yükümlüdür. (4857/51)

Diğer Ücret Şekilleri:

- Prim
- İkramiye
- Komisyon Ücreti (provizyon)
- Kardan Pay Alma

Aktif Akademi Eğitim Merkezi Hukuk Kitabı 313. Sayfa